

Ти ми си, синко, едничакъ,
 Едничакъ още мъничакъ,
 А лоши думи хортувашъ . . .

Всѣка дума е откършена изъ сърдцето, всѣки стихъ е изкованъ съ божественния огънь на свободата. Чавдаръ не е никой другъ, освѣнъ самия поетъ, който, както знаемъ, лично е прѣживѣлъ, дълбоко чувствувалъ влечението къмъ Балкана. Но това влечение не е единъ неопрѣдѣленъ инстинктъ, отъ който сж се въодушевявали въобще хайдутитѣ, но една идея, вече познательно генерализирана у поета, по-цѣлесходна. Ето защо, впечатлѣнието е силно. Но то още по-силно става въвъ съпоставката на два принципа, ако щете — на два инстинкта, ако щете — на идеята съ майчиния инстинктъ. Въ художественната литература естетическото впечатлѣние е толкова по-брутално, колкото повече на едно положително начало се противопоставя единъ отрицателенъ принципъ, когато срѣщу синтезата стои антитезата. Идеята, която прѣдставлява Чавдаръ, е сама по себе значително силна, но само при двѣ обстоятелства тя добива конкретно художественно значение: въ срѣдата, която ѝ се противопоставя и при срѣдата, въ която се проявяватъ лицата и нѣщата. Трѣбва да имашъ голѣмо чувство къмъ красотата, голѣмъ усѣтъ къмъ хармонията, която ще постигнешъ отъ съпоставянето на двѣ или нѣколко положение, както и голѣмо уважение къмъ идеята и силата, за да не пропуснешъ нито единъ моментъ, който може да тласне напрѣдъ художественността на произведението. Като поетъ, Ботйовъ се отличава съ всички тѣзи особености, и тѣхъ ние откриваме въ горнитѣ фрагменти.

Кои сж тие моменти?

Първо, прѣданието за Балкана и за героя; второ — словесната борба между майка и синъ; трето —